

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FILOZOFICKÁ FAKULTA
Ústav germánských studií

nám. Jana Palacha 2, 116 38 PRAHA 1, ČESKÁ REPUBLIKA

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Váňová, Dana (2014): *Zum Gebrauch der Hilfsverben haben/sein in den zusammengesetzten Vergangenheitsformen*. ÚGS FF UK v Praze, vedoucí: PhDr. Vít Dovalil, Ph.D., bez CD-ROMu, opravená verze.

Předkládaná bakalářská práce představuje opravenou verzi textu, který nebyl v květnu tohoto roku obhájen. Následující řádky, jež tematizují pouhý zlomek (!) jevů, které by zde bylo možné okomentovat, je nutné číst i v kontextu květnového posudku.

Na nové verzi je každopádně nutné ocenit, že došlo k výraznému zlepšení gramatické stránky textu, jakkoli některé gramatické chyby odstraněny nebyly. Velké množství chyb a přešlapů tak text obsahuje už „jen“ v oblasti kolokability, stylu a jevů formulačního rázu. Určitá shovívavost je zde ale na místě, neboť páteřním předmětem bakalářského studia na ÚGS je nikoli lexikologie a stylistika, ale gramatika, a z tohoto úhlu pohledu text nakonec obstojí.

Detailnější pohled bohužel odhalí, že některé připomínky z prvního posudku byly zohledněny přinejmenším neefektivně, jiné vůbec. V textu se tak i nadále vyskytuje nevysvětlená zkratka T/U (určitě se jedná o „Trennbarkeit/Untrennbarkeit“, zcela jistý si ale čtenář být nemůže), grafické rozlišení jazyka-objektu a metajazyka je nekonzistentní, v použité literatuře není seznam zkratek ze str. 6, čtenář v textu nenajde informace ke kritériím výběru analyzovaných slovníků a závěru práce stále chybí vypointovanost. Autorka zcela jistě má nějaký důvod, proč zmíněné připomínky z prvního posudku ignorovala. Pochybuji však, že její důvody jsou věcně-rationálního rázu. Na tomto místě ještě dodávám, že autorka měla k dispozici detailně opoznámkovanou první verzi práce i možnost přijít probrat připomínky do konzultačních hodin. Alespoň v mém případě se tak ale nestalo. Že by se konzultací některým problémům nové verze vyhnula, je více než pravděpodobné.

Opět zdůrazňuji, že z chybějící informace v nějakém slovníku nelze automaticky rekonstruovat žádné jednoznačnější závěry o pohledu redakce na nějaký jev. Vyjádření, že DUW, ZDG, DW a GDF v žádném případě nedovolují (!) užívání slovesa *haben* u *wandern*, když ho neuvádějí (str. 11 a podobně na několika jiných místech), je bez další reflexe přehnané a takto neobstojí. Analogicky k zamyšlení: Půjde-li si autorka koupit do prodejny banány a zrovna je nebudou mít, znamená to, že ministerstvo zemědělství v prodejně prodej banánů zakázalo? A dále: Jsou zde slovníky proto, aby něco dovolovaly, resp. zakazovaly? Které ano, které ne? Ke kterým patří jednotlivé slovníky, s nimiž autorka pracovala? Podívala se do vnějších slovníkových textů, aby zjistila, jaké cíle si jednotlivé slovníky kladou a jaké funkce plní?

Dále si neodpustím tuto, pro autorku jistě ne zcela příjemnou poznámku: Kritický přístup k práci druhých je potřebný a v zásadě je dobře, že je ho autorka schopná. Na druhou stranu je nutné s kritikou zacházet opatrně, pokud se bakalářská práce sama potýká s nejedním problémem. Kritika studie Růženy Kozmové (např. str. 17) tak v této konkrétní práci působí až téměř nemístně.

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FILOZOFICKÁ FAKULTA
Ústav germánských studií

nám. Jana Palacha 2, 116 38 PRAHA 1, ČESKÁ REPUBLIKA

Ne zcela srozumitelné jsou pro mě např. pasáže na str. 34n., kde se mimo jiné uvádí následující: „Vor allem häufiges Vorkommen von Verben kann auf Veränderungen im Gebrauch der Hilfsverben und auf die T/U des Präfixes im Rahmen eines Zeitraums hinweisen“ (str. 34). Zde prosím o vysvětlení, proč/jak souvisí frekvence výskytu slova v korpusu s jeho gramatickými vlastnostmi (na obecné rovině i v souvislosti s užitím pomocných sloves a (ne)odlučitelností), v ideálním případě včetně odkazu na nějakou literaturu.

Dále: „Die zusammengesetzten Verbformen sind (...) nach dem Jahr 2000 nachweisbar“ (str. 37). A z toho automaticky vyplývá, že daná slova jsou „relativně mladá“, když jsou v korpusu doložená až v druhé polovině 20. stol.? Jaké složení má DeReKo? Nejsou texty z 2. pol. 20. stol. v korpusu v drtivé převaze? Neznamená to tedy, že i šance na to, aby se v nich dané slovo našlo, jsou mnohem vyšší než v případě subkorpusů jiných období? Nebo: V pětimilionovém korpusu angličtiny není doloženo spojení *white coffee*. Vyskytne-li se v něm pak náhodou jednou v roce 2013, znamená to, že ho lze považovat za „relativně nové“? Nemělo by toto být v práci nějak zreflektováno? Přemýšlela o tom autorka? I zde se, přijde mi, dopouští závěrů, které jsou tak, jak jsou formulované, nepřiměřené.

Seznam literatury nesplňuje běžné formální požadavky kladené na práce tohoto typu, když jeho položky nejsou nijak racionálně řazeny (např. podle abecedy), což podle mého názoru svědčí patrně o tom, že i opravená verze textu byla přinejmenším v některých ohledech odbytá.

ZÁVĚR

Přes zmíněné nedostatky předkládanou práci nakonec **S VÝHRADAMI DOPORUČUJI K OBHAJOBĚ**, a to s ohledem na zásadně zlepšenou gramatickou stránku textu práce. Způsob, resp. rozsah, ve kterém byly připomínky z prvního posudku zohledněny, je ale zklamáním. I když celkové hodnocení může být stanoveno až na základě průběhu obhajoby, půjde z mé strany vzhledem k výše řečenému bohužel i tentokrát pouze o otázku, zda lze za práci udělit alespoň známku 3 („dobře“). Jako témata k diskusi během obhajoby navrhuji body zmíněné v tomto i předchozím posudku. Stejně jako minule zdůrazňuji, že obhajobu je nutné připravit velmi pečlivě. Tentokrát také doplňuji následující poznámku: Obhajoba v zásadě nemá charakter zkoušky. Kandidáti smí používat své poznámky, citovat z gramatik apod. Není nutné mluvit z paměti, a dopouštět se tak v důsledku vlastní nervozity dalších chyb.

V Praze, dne 15. 8. 2014

.....
Martin Šemelík, Ph.D.